

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Sandnerové a soudkyň JUDr. Petry Kamínkové a JUDr. Jitky Hroudové

žalobce: **V. V.**, nar. X
bytem X
zastoupený zmocněncem Z. Š., nar. X
bytem X

proti
žalovanému: **Ministerstvo dopravy**
sídlem nábreží Ludvíka Svobody 1222/12, 110 15 Praha 1

o **žalobě na ochranu proti nečinnosti** žalovaného

takto:

- I. Žalovanému se ukládá povinnost vydat rozhodnutí, jímž ukončí řízení vedené pod sp. zn. S-MHMP 1118731/2017/Dbá, ve lhůtě třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci k jeho rukám na náhradě nákladů řízení 23 456 Kč do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Předmět sporu a podání účastníků řízení

1. Žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu druhého zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), se žalobce domáhá uložení povinnosti žalovanému vydat rozhodnutí o odvolání žalobce proti rozhodnutí Magistrátu hlavního města Prahy (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 22. 2. 2018, č. j.

MHMP 300183/2018/Dbá, sp. zn. S-MHMP 1118731/2017/Dbá (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“).

2. Prvostupňovým rozhodnutím byla žalobci za spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 3. zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů, uložena pokuta ve výši 3 000 Kč a zákaz činnosti, spočívající v zákazu řízení motorových vozidel všeho druhu, na dobu dvou měsíců.
3. Žalobce v podané žalobě namítl, že proti prvostupňovému rozhodnutí podal včas odvolání, avšak ani přes uplatnění opatření proti nečinnosti o něm žalovaný do dne podání žaloby nerozhodl.
4. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl. Uvedl, že žalobce podal odvolání v zákonné lhůtě prostřednictvím původního zmocněnce Ing. M. J., avšak podání bylo učiněno e-mailem bez uznávaného elektronického podpisu a nebylo doplněno. Podle žalovaného je tak třeba na něj nahlížet, jako by nebylo vůbec podáno, a proto žalovaný nemohl být nečinný, neboť neměl o čem rozhodovat. Žalovaný si je vědom, že správní orgán prvního stupně vyzval původního zmocněnce k doplnění odvolání (k výzvě správního orgánu I. stupně zmocněnec doplnil odvolání dne 10. 7. 2018), avšak nebylo co doplňovat vzhledem k tomu, že odvolání nebylo podáno. Rozhodnutí správního orgánu I. stupně nabylo právní moci dne 20. 3. 2018.

Podstatné okolnosti vyplývající z obsahu správního spisu

5. Z podání účastníků a z obsahu správního spisu (č. j. 261/2019-160-SPR) vyplývají tyto pro rozhodnutí ve věci podstatné skutečnosti:
6. Dne 9. 3. 2018 zmocněnec žalobce Ing. M. J. odeslal správnímu orgánu I. stupně e-mailem blanketní odvolání žalobce proti prvostupňovému rozhodnutí, které spisovna přijala dne 12. 3. 2018, tedy následující pracovní den.
7. Průvodka elektronického podání založená na čl. 19 správního spisu obsahuje mimo jiné kolonky:

Podpis: Neplatný podpis

Ověření: odvolání certifikátu – nejsou dostupné informace o odvolání certifikátu z doby platnosti certifikátu

8. Průvodka elektronického podání založená na čl. 21 správního spisu obsahuje mimo jiné kolonky:

Uznávaný elektronický podpis: ANO

Výsledek ověření – vnitřní podpis: Neplatný

Podrobnosti ověření: odvolání certifikátu – nejsou dostupné informace o odvolání certifikátu z doby platnosti certifikátu

Datum ověření: 12. 3. 2018 9:23:01

Držitel použitého certifikátu: XXX

Platnost použitého certifikátu od-do: 28. 7. 2017 08:01:22 – 17. 8. 2018 08:01:22

9. Dne 22. 5. 2018 vyzval magistrát žalobce k odstranění nedostatků podání do 10 dnů od doručení výzvy (výzvou č. j. MHMP 774617/2018/DbA). Za nedostatek podání Magistrát označil skutečnost, že odvolání v rozporu s § 82 odst. 2 správního řádu neobsahovalo údaje o tom, v jakém rozsahu je odvolání podáno, proti čemu konkrétně směřuje a v čem spatřuje rozpor s právními předpisy. Lhůta stanovená ve výzvě bezvýsledně uplynula dne 13. 6. 2018.
10. Dne 10. 7. 2018 zaslal zmocněnec žalobce Ing. M. J. správnímu orgánu I. stupně e-mailem doplnění odvolání žalobce proti prvostupňovému rozhodnutí, které obsahovalo platný uznávaný elektronický podpis.
11. Dne 14. 2. 2019 podal žalobce žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti, jímž se domáhal rozhodnutí o odvolání ze dne 9. 3. 2018.

První rozsudek a jeho zrušení NSS

12. Městský soud rozhodl rozsudkem ze dne 15. 9. 2020, č. j. 3 A 53/2019-22, v němž zaujal názor, že podpis není povinnou náležitostí odvolání, proto je i bez něj zahájeno řízení o odvolání. Tato vada byla následně odstraněna a řízení o odvolání mohlo být ukončeno zákonem předpokládaným způsobem, což však nebylo, proto je žalovaný nečinný. Žalovanému uložil povinnost vydat rozhodnutí o odvolání žalobce proti prvostupňovému rozhodnutí a zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 8 800 Kč.
13. Ke kasační stížnosti žalovaného Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 7. 1. 2021, č. j. 8 As 193/2020-30, rozsudek č. j. 3 A 53/2019-22 zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení. Dospěl k závěru, že městský soud nesprávně posuzoval obsahové vady podání za situace, kdy měl posuzovat, zda podání bylo učiněno zákonem předpokládaným způsobem dle § 37 odst. 4 správního řádu. Podání, které bylo podáno bez kvalifikovaného elektronického podpisu, nebylo podáno v zákonem stanovené formě a lze k němu přihlížet jen tehdy, pokud by bylo doplněno do 5 dnů formou zákonem předvídanou.
14. Po vrácení věci zpět městskému soudu se žalobce vyjádřil podáním ze dne 11. 1. 2021. Žalobce uvedl, že nepředpokládá, že by uznávaný elektronický podpis zmocněnce na podaném odvolání ze dne 9. 3. 2018 byl neplatný. Zmocněnec vždy užívá platný uznávaný elektronický podpis. Žalobce nemůže být ani stíhán neúspěchem ve věci, když správní orgán prvního stupně v předkládací zprávě k odvolání píše, že odvolání bylo podáno prostřednictvím provozovatele poštovních služeb, ačkoliv toto nemá oporu ve správním spise. Žalobce má za to, že žalovaný nečinný byl, neboť i kdyby platila jeho verze, nelze akceptovat, aby na e-mail doručený a opatřený elektronickým podpisem X vůbec nereagoval, pokud bylo zřejmé, že e-mail vychází ze jména a příjmení zmocněnce. Podle žalobce se jedná o porušení principu dobré správy.

Druhý rozsudek a jeho zrušení NSS

15. Městský soud ve věci opětovně rozhodl rozsudkem ze dne 31. 10. 2022, č. j. 3 A 53/2019-53, kterým žalobu zamítl. Soud z obsahu správního spisu zjistil, že žalobce podal prostřednictvím zmocněnce dne 9. 3. 2018 e-mailem blanketní odvolání, které neobsahovalo platný elektronický podpis. Toto podání proto muselo být do 5 dnů potvrzeno způsobem podle § 37 odst. 4 správního řádu. Povinnost doplnit nesprávným způsobem učiněné podání zmocněnci žalobce vyplývala přímo ze zákona, a správní orgán I. stupně nebyl povinen jej na tuto skutečnost upozornit. V projednávané věci zmocněnec žalobce zaručený elektronický podpis podle § 37 odst. 4 správního řádu v zákonem

stanovené lhůtě pěti dnů nedoplnil, ani nepotvrdil své podání jiným zákonem předvídaným způsobem. K jeho podání se proto dále nemělo přihlížet. Soud proto uzavřel, že žalovaný není nečinný.

16. Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 20. 4. 2023, č. j. 8 As 253/2022-32, rozsudek č. j. 3 A 53/2019-53 zrušil z důvodu, že ve věci nebylo nařízeno ústní jednání podle § 49 s. ř. s., ač na něm žalobce trval, a vrátil věc městskému soudu k dalšímu řízení.
17. V dalším řízení soud vyzval žalobce i žalovaného, aby předložili své návrhy na důkazy ohledně platnosti elektronického podpisu zástupce žalobce Ing. M. J. na odvolání ze dne 9. 3. 2018.
18. Žalobce reagoval podáními ze dne 31. 5. 2023 a ze dne 2. 6. 2023. Žalovaný se k jednotlivým tvrzením žalobce nevyjádřil. K výzvě soudu toliko uvedl, že setrvává na názoru, že podání bylo učiněno bez elektronického podpisu, neboť ten byl neplatný.
19. Žalobce předně navrhl důkaz otisky obrazovky zobrazujícími práci se samotným emailem, resp. k němu přiloženým elektronickým podpisem. Uvedl, že jde o kvalifikovaný certifikát vystavený důvěryhodnou certifikační autoritou PostSignum vystavený na dobu od 28. 7. 2017 do 17. 8. 2018. Tyto skutečnosti lze zjistit po rozkliknutí „zobrazit podrobnosti“ a „zobrazit certifikát“. Ze záložky „podrobnosti“ lze pak zjistit sériové číslo certifikátu X a potvrzení, že byl certifikát vystaven osobě Ing. M. J.
20. Žalobce dále navrhl důkaz výpisem webové stránky certifikační autority.
21. Žalobce dále navrhl důkaz zprávou o vydání certifikátu ze své emailové schránky.
22. Žalobce konečně předložil soudu písemnost označenou jako „kompletní protokol certifikátu“.
23. V podání ze dne 2. 6. 2023 žalobce zaslal soudu doplnění svého vyjádření. Upozornil, že žalovaný netvrdí revokaci certifikátu. Certifikát přitom revokován nebyl, což lze ověřit na stránkách certifikační autority. Dále uvedl, že k závěru o platnosti podpisu při odeslání emailu lze dojít též za užití nástrojů, které zpětně provedou kontrolu k datu a času odeslání emailu. Přiložil přitom snímky obrazovky takového postupu.

Jednání

24. Při ústním jednání dne 30. 6. 2023 žalovaný setrval na svém procesním stanovisku. Uvedl, že vystavení certifikátu neznamená automaticky jeho platnost. Žalobce ani jeho zástupce se k jednání nedostavil. Soudu zaslal omluvu a současně požádal o projednání věci bez jeho přítomnosti.
25. Soud provedl důkaz otisky obrazovky založenými na čl. 77 až 81 soudního spisu zaslanými žalobcem dne 31. 5. 2023 a důkaz originálem sporného emailu, který soudu zaslal žalovaný. Soud konstatoval, že CD, které mělo obsahovat originál sporného emailu zaslané žalobcem, bylo prázdné a dále důkaz nahlédnutím na webové stránky certifikační autority PostSignum. Následně soud zamítl návrh žalobce na provedení důkazu snímkem obrazovky soudního spisu na čl. 82 zaslaným žalobcem dne 31. 5. 2023 a snímky obrazovky zaslanými žalobcem dne 2. 6. 2023 pro nadbytečnost, neboť má za to, že rozhodné skutečnosti vyplývají z již provedených důkazů.

Posouzení věci Městským soudem v Praze

26. Soud po zjištění, že žaloba obsahuje všechny nezbytné náležitosti, byla podána včas, oprávněnou osobou a po vyčerpání prostředků na ochranu proti nečinnosti upravených správním řádem, přistoupil k jejímu věcnému posouzení. Vycházel přitom ze skutkového stavu zjištěného ke dni rozhodování soudu (§ 81 odst. 1 s. ř. s.).
27. Podle § 37 odst. 4 správního řádu je podání možno učinit písemně nebo ústně do protokolu anebo v elektronické podobě. Za podmínky, že podání je do 5 dnů potvrzeno, popřípadě doplněno způsobem uvedeným ve větě první, je možno je učinit pomocí jiných technických prostředků, zejména prostřednictvím dálkopisu, telefaxu nebo veřejné datové sítě bez použití podpisu.
28. V projednávané věci je sporné, zda bylo odvolání ze dne 9. 3. 2018 bylo opatřeno platným uznávaným elektronickým podpisem zmocněnce žalobce pana Ing. M. J.
29. Tato skutečnost je podstatná pro posouzení otázky, zda se jednalo o účinné podání podle § 37 odst. 4 správního řádu. Ačkoliv ve větě první tohoto ustanovení je stanovena jako postačující elektronická forma podání (bez dalšího), ve větě druhé je jasně uvedeno, že podání učiněné pomocí veřejné datové sítě bez použití podpisu je třeba ve stanovené lhůtě doplnit. Z toho plyne, že elektronická forma podání je dostatečná jen tehdy, je-li podání opatřeno elektronickým podpisem (srov. usnesení NSS ze dne 21. 12. 2016-48, č. j. 7 As 274/2016-16).
30. Zatímco žalobce tvrdí, že odvolání bylo opatřeno platným elektronickým podpisem, podle průvodek elektronického podání založených ve správním spise byl elektronický podpis neplatný. Obdobnou situaci se přitom správní soudy zabývaly již opakovaně (viz např. rozsudky Krajského soudu v Praze ze dne 29. 6. 2018, č. j. 55 A 32/2018 a ze dne 29. 9. 2021, č. j. 44 A 67/2019-21 a v nich citovanou judikaturu).
31. Soud se proto předně musel zabývat tím, zda je možné na základě obsahu správního spisu a žalobcem předložených důkazů učinit závěr o tom, že e-mail byl opatřen elektronickým podpisem, případně zda byl tento podpis platný.
32. Z průvodek založených ve správním spise je zřejmé, že elektronický podpis k podání připojen byl, avšak při kontrole byl vyhodnocen jako neplatný s tím, že *nejdou dostupné informace o odvolání certifikátu z doby platnosti certifikátu*. Rozhodující pro posouzení věci je to, zda je obsah průvodek správný. Nelze totiž vyloučit, že kontrola digitálních podpisů proběhla u žalovaného chybně.
33. Žalobce zpochybnil výsledek kontroly podpisu řadou dokumentů.
34. Na otisku obrazovky na čl. 79 soudního spisu jsou zachyceny webové stránky certifikační autority PostSignum, z nichž vyplývá, že pro uživatele X byl vydán certifikát s platností od 28. 7. 2017 do 17. 8. 2018. Stav certifikátu je „prošlý“.
35. Na otisku obrazovky na čl. 81 soudního spisu je zachycen email certifikační autority ze dne 28. 7. 2018 potvrzující vydání certifikátu.
36. Na otiscích na čl. 77, 78 a 80 soudního spisu je otevřen e-mail, k němuž se zřejmě vztahují další okna týkající se podpisu, zabezpečení zprávy a certifikátu. Ze záhlaví e-mailu plyne, že zpráva byla odeslána 9. 3. 2017 v čase 15:00 z adresy X, předmět je „*Odvolávám se do rozhodnutí vydaném v řízení sp. zn. S-MHMP 1118731/2017/Dbá. V. V., X*“, adresátem je *posta@praha.eu*. Dále je zde zobrazeno otevřené okno digitálního podpisu, podle něž e-

mail se zmíněným předmětem byl podepsán X, přičemž stav podpisu vykazoval chybu: *Došlo k potížím s ověřováním.*

37. Z uvedeného otisku plyne několik závěrů. Zprvce, e-mail byl podepsaný, o čemž svědčí jednak popisek na odchozí zprávě „Podepsáno uživatelem“, jednak fakt, že bylo možné rozkliknout další okna vztahující se k podpisu e-mailu a k jeho certifikátu. Zadruhé, je zřejmé, že v době vyhotovení otisku (26. 5. 2026) vykazoval podpis problémy, neboť informace v jednotlivých oknech uvádějí, že „vystavitelův certifikát není k dispozici nebo je neplatný“, a „certifikát použitý k podpisu již není platný“. Zatřetí, je možné dovodit, že v době vyhotovení tohoto otisku byl podpis neplatný minimálně proto, že již vypršela platnost certifikátu elektronického podpisu. Vypovídají o tom výše citované informace a okno k podrobnostem certifikátu označené nadpisem „zobrazit certifikát“, kde je uvedeno, že certifikát, jehož vystavitelem je PostSignum Qualified CA 2 Česká pošta byl platný od 28. 7. 2017 do 17. 8. 2018 (e-mail byl odeslán a podepsán dne 9. 3. 2017).
38. Skutečnost, že na tomto otisku obrazovky je zobrazeno také okno, v němž je uvedeno, že certifikát je neplatný, sama o sobě nepochybně neprokazuje, že podpis byl skutečně neplatný v době podání odvolání. Nicméně je dostatečným důvodem pro zpochybnění výsledku kontroly elektronického podání provedené žalovaným, neboť z otisku je zřejmé, že zpráva byla podepsána, a že certifikát elektronického podpisu měl být v době podání odvolání platný. Jak bylo již zmíněno, samotné otisky nemohou prokázat, že u podpisu nenastaly nějaké potíže již v době podání odvolání. Avšak postačují přinejmenším k tomu, aby zpochybnil výsledky kontroly elektronického podání provedené žalovaným. Jinými slovy, žalobce relevantně zpochybnil obsah průvodků elektronického podání.
39. Soud za účelem přezkoumání, zda bylo podání elektronicky podepsáno, vyzval žalovaného, aby předložil originál sporného e-mailu v elektronické podobě. Žalovaný jej předložil na CD ve formátu .msg jako položku aplikace Outlook.
40. Z tohoto souboru soud zjistil následující. Záhlaví e-mailu svědčí o tom, že se jedná o totožnou zprávu s tou, kterou žalobce prezentoval na výše rozebraném otisku obrazovky. V okně zobrazujícím platnost certifikátu je uvedeno, že „Platnost tohoto certifikátu již vypršela nebo dosud nenastala“, vystavitelem je PostSignum Qualified CA 2, s platností od 28. 7. 2017 do 17. 8. 2018. Nyní podpis logicky vyazuje chybu, neboť kontrolu soud provedl v době, kdy platnost certifikátu již uplynula.
41. Soud má tímto za prokázané, že podání bylo opatřeno elektronickým podpisem, nelze tedy přisvědčit tvrzení žalovaného, že e-mail nebyl podepsán. Ostatně průvodka elektronického podání žalovaného pouze uvádí, že podpis je neplatný s tím, že nejsou dostupné informace o odvolání certifikátu.
42. Z originálu sporného e-mailu soud zjistil, že vystavitelem certifikátu byl PostSignum Qualified CA 2. Poskytovatelem služeb PostSignum je Česká pošta, s. p., která je kvalifikovaným poskytovatelem služeb vytvářejících důvěru ve smyslu zákona č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce. Ze zprávy plyne, že byla podepsána v době, kdy byl certifikát platný (9. 3. 2018). Zpráva byla žalovanému doručena dne 9. 3. 2018 (a jím stažena dne 12. 3. 2018), tedy stále v rámci doby platnosti certifikátu (uplynula dnem 17. 8. 2018). Žalovaný pouze poukázal na znění průvodky elektronického podání, na jehož základě dospěl k závěru, že e-mail nebyl elektronicky podepsán, aniž by se zabýval důvody, proč průvodka vyazuje zmíněné nedostatky (*odvolání certifikátu – nejsou dostupné informace o odvolání certifikátu z doby platnosti certifikátu*).

43. Soud nahlédnutím na webové stránky certifikační autority PostSignum ověřil, že Česká pošta, s.p. skutečně vydala Ing. M. J., zmocněnci žalobce, certifikát vztahující se k emailové adrese X s dobou platnosti od 28. 7. 2017 do 17. 8. 2018. Jde tedy o elektronický podpis vystavený důvěryhodnou certifikační autoritou PostSignum, jejíž služby využívají např. i soudy. Lze proto uzavřít, že sporný e-mail ze dne 9. 3. 2018 obsahující odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí byl opatřen uznávaným elektronickým podpisem zmocněnce žalobce, a to jak v době, kdy byl doručen správnímu orgánu I. stupně, tak dne 12. 3. 2018, kdy tento správní orgán ověřil podání.
44. Z obsahu výše uvedených webových stránek, které se shodují s otiskem obrazovky poskytnutým žalobcem na čl. 81 soudního spisu, je zřejmé, že stav certifikátu vydaného do 17. 8. 2018 je „prošlý“, nikoliv „revokován“. Nic tedy nenásvědčuje tomu, že by byl certifikát zneplatněn před koncem jeho plánované platnosti. Žalovaný ostatně sám netvrdil ani neprokazoval, že by ke zneplatnění certifikátu před koncem plánované platnosti došlo.
45. Ze zjištěného je tedy zřejmé, že sporný email ze dne 9. 3. 2018 byl opatřen elektronickým podpisem. Soud uzavírá, že žalobce relevantně zpochybnil obsah průvodek elektronického podání, které uvádí, že byl podpis žalobce neplatný. Soud proto dospěl k závěru, že šlo o účinné podání ve smyslu § 37 odst. 4 správního řádu. S ohledem na výše uvedené řízení ve věci přestupku žalobce stále probíhá a žalovaný pochybil, pokud dosud nevydal rozhodnutí, jímž se řízení končí.
46. Soud nad rámec výše uvedeného doplňuje, že i pokud by byl podpis žalobce neplatný, postup správního orgánu nebyl v souladu s právními předpisy.
47. Správní orgán, který přijme dokument v elektronické podobě jako tzv. veřejnoprávní původce [srov. § 3 odst. 1 písm. a) zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění účinném do 23. 4. 2019] má mimo jiné povinnost podle § 4 odst. 5 vyhlášky č. 259/2012 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby, ve znění účinném do 30. 6. 2019 (dále jen „vyhláška o spisové službě“), ověřit platnost uznávaného elektronického podpisu a kvalifikovaného certifikátu, na kterém je uznávaný elektronický podpis založen, uznávané elektronické značky a kvalifikovaného systémového certifikátu, na kterém je uznávaná elektronická značka založena, a kvalifikovaného časového razítka. Podle § 4 odst. 7 téže vyhlášky o tom vyhotoví záznam se stanovenými náležitostmi. Podle § 4 odst. 8 téže vyhlášky je pak jeho povinností i na základě výsledku tohoto ověření potvrdit odesílateli, že dokument byl doručen a splňuje podmínky pro další zpracování, a to na adresu elektronické pošty odesílatele, pokud ji lze z dokumentu zjistit.
48. Jinými slovy, povinností správního orgánu I. stupně jako veřejnoprávního původce bylo informovat zmocněnce žalobce na jeho e-mailovou adresu rovněž o výsledku ověření platnosti uznávaného elektronického podpisu (srov. obdobně nálezy Ústavního soudu ze dne 16. 1. 2018, sp. zn. I. ÚS 2963/17, body 23-25).
49. Tento závěr lze vztáhnout jak na případy, kdy probíhá automatické ověřování elektronického podpisu, tak na případy, v nichž probíhá automatické ověřování a platnost elektronického podpisu nelze automaticky ověřit. Je tomu tak proto, aby si ten, kdo činí podání, byl vědom toho, že elektronický podpis byl vyhodnocen jako neplatný a z jakých důvodů. Pokud tato povinnost splněna není, dochází ke zkrácení podatele na jeho procesních právech, neboť se nedozvěděl, z jakých důvodů byl elektronický podpis či jiný elektronický instrument vyhodnocen jako neplatný, chybný apod. (srov. obdobně nálezy

Ústavního soudu ze dne 28. 6. 2021, sp. zn. II. ÚS 671/21). I kdyby při jednání prokázalo, že elektronický podpis byl z nějakého důvodu chybný a v důsledku toho neplatný, nic by to již nemohlo změnit na tom, že na základě správního spisu nelze uzavřít, že žalobci byl záznam o tom, že a jaké vady připojený elektronický podpis vykazuje, odeslán. Již jen toto pochybení Ústavní soud hodnotil v obou citovaných nálezech jako porušení práva na spravedlivý proces. Soud si je vědom, že se jednalo o hodnocení vyslovené ve vztahu k obecným soudům. Dle přesvědčení soudu však jsou uvedené závěry obdobně přenositelné do řízení před správními orgány, neboť povinnosti všech veřejnoprávních původců podle zákona o archivnictví jsou shodné. I v posuzovaném případě proto došlo k procesní vadě řízení (shodně v obdobné věci viz rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 29. 9. 2021, č. j. 44 A 67/2019-21).

50. Ustanovení § 37 odst. 4 správního řádu nelze vykládat izolovaně, ale rovněž v souladu s dalšími právními předpisy upravujícími elektronickou komunikaci, tedy mj. v souladu se zákonem o archivnictví a jeho prováděcím právním předpisem, vyhláškou o spisové službě. Zatímco citované ustanovení správního řádu stanoví povinnosti odesílateli, kterým je účastník správního řízení, další předpisy stanovují také povinnosti adresátům takových zpráv, tedy správním orgánům. Stejně jako je nutné trvat na dodržování procesních povinností účastníků správního řízení, je nutné trvat i na dodržování souvisejících procesních povinností ze strany správních orgánů. V opačném případě by se totiž takové povinnosti staly jen vyprázdněnou a bezúčelnou deklamací bez věcného obsahu. Dále, jen za předpokladu, že správní orgán vyhotoví o vyhodnocení elektronického podpisu předepsaný záznam, založí jej do svého systému pošty a podle okolností i do správního spisu, je zajištěno, že bude možné následně přezkoumat, jakou digitální stopu zanechal, tedy zejména jaký elektronický instrument byl k podání přiložen, kdo jej vydal a v čem byla ze strany správního orgánu spatřována jeho případná chyba.
51. V nyní posuzovaném případě se sice ve správním spisu nachází dvě průvodky elektronického podání, z nich však nelze zjistit ani akreditovaného poskytovatele certifikačních služeb, ani datum a čas případného zneplatnění certifikátu. Lze zjistit pouze to, že z blíže neurčených důvodů (*odvolání certifikátu – nejsou dostupné informace o odvolání certifikátu z doby platnosti certifikátu*) byl elektronický podpis vyhodnocen jako neplatný. Důvod vyhodnocení podpisu jako neplatného žalovaný nepředestřel ani v soudním řízení. Nelze ani zjistit, zda alespoň tato informace byla odesílateli – zmocněnci žalobce – odeslána. Nelze tedy předpokládat, že žalobce, resp. jeho zmocněnec věděl, že s jeho elektronickým podpisem je problém. Za takové situace je soud nucen konstatovat, že správní orgán I. stupně nesplnil povinnosti, které jsou mu v souvislosti s přijetím podání opatřeného elektronickým podpisem uloženy, v důsledku čehož odepřel žalobci možnost dozvědět se důvod nepřijetí jeho podání.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

52. Za tohoto stavu věci soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Proto podle § 81 odst. 2 s. ř. s. uložil žalovanému povinnost ve věci sp. zn. S-MHMP 1118731/2017/Dbá rozhodnout, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
53. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce, který měl ve věci úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti žalovanému, který ve věci úspěch neměl. Náhradu nákladů řízení tvoří žalobcem zaplacené

soudní poplatky (za žalobu ve výši 2 000 Kč a za kasační stížnost ve výši 5 000 Kč) a dále náhrada odměny advokáta Mgr. Václava Voříška, který žalobce zastupoval do 31. 5. 2023 a jeho hotových výdajů ve výši 300 Kč za každý úkon právní služby podle ustanovení § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Mimosmluvní odměna náleží za 4 úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, sepsání žaloby, sepsání kasační stížnosti, podání na výzvu soudu) po 3 100 Kč podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, celkem tedy 12 400 Kč. Celkem činí odměna a náhrada hotových výdajů 13 600 Kč. Odměna advokáta se dále zvyšuje o DPH ve výši 21 %, celkem tedy činí 16 456 Kč. Celková náhrada nákladů řízení žalobce je 23 456 Kč (7 000 Kč + 16 456 Kč).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení za níže uvedených podmínek. Kasační stížnost je podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. v rozsahu otázek, které byly již vyřešeny předchozím rozhodnutím Nejvyššího správního soudu v této věci, přípustná jen tehdy, pokud stěžovatel tvrdí, že se městský soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu. V rozsahu, v němž není přípustná kasační stížnost, je přímo proti tomuto rozhodnutí přípustná ústavní stížnost (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 2. 7. 2019, sp. zn. III. ÚS 926/19).

Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podává-li se v listinné podobě), aby jedno zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 30. června 2023

JUDr. Ludmila Sandnerová, v. r.
předsedkyně senátu